

รธน. มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๒๗๖

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๔๙

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยบทบัญญัติให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ใช่บังคับกับกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นการเฉพาะ มาตรา ๖๒ เป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น และมาตรา ๒๗๖ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล กับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายนั้นก่อนที่จะฟ้องคดี เพื่อให้ฝ่ายปกครองตรวจสอบ ทบทวน และแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด ซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้จะฟ้องคดีและเป็นประโยชน์แก่ราชการ และหากเป็นที่พอใจแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องนำคดีมาสู่ศาล สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ มิได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

ส่วนพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๕๘/๒๕๔๘ โดยวินิจฉัยประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๓๓๔ (๓) กำหนดเวลาฟ้องคดีปกครองต่างกัน และกรณีมาตรา ๔๙ เป็นบทบัญญัติเรื่องระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองทั่วไป ซึ่งใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๖๒

ย่อโดย นายเอกชัย นุ่นทิพย์
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นางสาวไปรยา ทศนสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๑๑

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ